

16.05.2023

Українська мова

6 клас

Стрембицька Л.А.

Тема: Орфографія.

Мета: познайомити учнів із правилами написання складних слів; формувати вміння правильно визначати і записувати складні слова; розвивати самостійність у різних видах діяльності, сприяти реалізації їх творчих можливостей; розвивати навички роботи в групах, раціонального використання часу; логічне мислення, пам'ять, увагу, зв'язне

Орфограма «Написання складних слів»

Коли перша основа складного слова утворена від іменника або займенника, то:

після твердого приголосного (зокрема шиплячого) вживаємо [о]: *сам~~о~~вчитель, крок~~о~~мір, пш~~о~~кід, су~~ж~~о~~о~~подібний;*

після м'якого приголосного вживаємо [е]: *земл~~е~~пірус, зор~~е~~під, мор~~е~~п~~л~~авець, во~~л~~е~~л~~юбний;*

після [й], яким закінчується перша основа, уживаємо [е] (позначаємо літерою *є*): *кр~~е~~свид, зм~~і~~с~~і~~подібний, бо~~є~~трипаси.*

Складні слова пишуться разом :
Якщо утворені від підрядного словосполучення: <i>борода сива – сивобородий.</i>
Усі складноскорочені слова та похідні від них: <i>універмаг, музучилище.</i>
Усі слова з першими частинами: <i>авіа-, фіто-, електро-, кіно- й под.: авіаквиток, кінотеатр, фотоальбом.</i>
Усі слова, які є загальними назвами, з першими частинами <i>пів-, напів-, полу-: півсела, піваркуша, напівсон.</i> Але власні назви - через дефіс: <i>пів-Києва, пів-Англії.</i>

Запропоновані слова записати у дві колонки: **1** - слова, що пишемо разом, **2** - слова, що пишемо через дефіс.

Навчально-виховний, лівобережний, мікропроцесор, м'ясо-молочний, видимо-невидимо, телешоу, купівля-продаж, чистотіл, шестиденний, південно-східний, сніжно-білий, кисло-солодкий, жовтогарячий, авіалайнер, дискотека, автостоп, прем'єр-міністр, радіовузол, яхт-клуб, червоно-коричневий, школа-інтернат, сінов'язалка.

Визначити у кожному рядку „зайве слово”, пояснюючи свій вибір:

- а) яскраво/синій, жовто/зелений, жовто/гарячий;
- б) фото/модель, анти/воєнний, міні/спідниця;
- в) Лисичка /Сестричка, сон/трава, легко/крилий.

Домашнє завдання.

Опрацювати § 20

Виконати вправу 166 с. 67